

BOSHQARUV QARORI2023 y. "23" noyabr№ 126/4

Toshkent sh.

Ichki nazorat va komplayens departamenti faoliyatini tartibga soluvchi ichki me'yoriy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida

O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq bankida ichki nazorat tizimini samarali tashkil etish va jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga va terrorizmni moliyalashtirishga qarshi kurashish hamda bankda korrupsiyaga qarshi kurashish sohasiga oid ichki me'yoriy hujjatlarni O'zbekiston Respublikasining Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasiga oid qonunchiligiga moslashtirib borish maqsadida, bank Boshqaruvi

QAROR QILADI:

1. Bankning Ichki nazorat va komplaens departamenti tomonidan ishlab chiqilgan "O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq banki Ichki nazorat va komplayens departamenti to'g'risida"gi Nizom, "Aksiyadorlik tijorat Xalq banki tizimida korrupsiyaga oid huquqbuzarlik haqida xabar bergan fuqarolarni rag'batlantirish to'g'risida"gi Nizom hamda "O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq bankida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash Uslubiyoti" amaldagi qonunchilikka mosligini ta'minlash bo'yicha Ekspert guruhining 2023-yil 17-oktabrdagi 59-sonli bayoni ma'lumot uchun qabul qilinsin.

2. Yangi tahrirdagi "O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq banki Ichki nazorat va komplayens departamenti to'g'risida"gi Nizom 1-ilovaga muvofiq ma'qullansin va tasdiqlash uchun Bank Kengashi muhokamasiga taqdim qilinsin.

3. "Aksiyadorlik tijorat Xalq banki tizimida korrupsiyaga oid huquqbuzarlik haqida xabar bergan fuqarolarni rag'batlantirish to'g'risida"gi Nizom 2-ilova, "O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq bankida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash Uslubiyoti" 3-ilovaga muvofiq ma'qullansin.

4. **Ichki nazorat va komplayens departamenti** (A. Xaitov) ushbu hujjatlarni tasdiqlash uchun hujjatlarni Korporativ boshqaruv xizmatiga taqdim etilishini ta'minlasin.

5. **Ichki nazorat va komplayens departamenti** (A. Xaitov) maskur hujjatlar tasdiqlangandan so'ng ichki nazorat va komplayens departamenti hamda Mintaqaviy markaz ichki nazorat va komplayens xizmati menejerlari lavozim majburiyatlarini qayta ishlab chiqsin va belgilangan tartibda tasdiqlatsin.

6. Bank kuzatuv Kengashining 2022-yil 23-avgustdagi 21-sonli bayoni bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq banki Ichki nazorat va komplayens departamenti to'g'risida"gi Nizom, bank Boshqaruvi tomonidan 2022-yil 15-martda 32/3-sonli qaror bilan tasdiqlangan "Aksiyadorlik tijorat Xalq banki tizimida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash Tartibi" o'z kuchini yo'qotgan deb topilsin.

7. **Ijro nazorati departamenti** (F.Kurbanov) mazkur qarorning nusxasini bank markaziy apparatining barcha tarkibiy bo'linmalariga va Mintaqaviy markaz, hududiy, tuman (shahar) filiallariga ma'lumot va ijro uchun yetkazilishini ta'minlasin.

8. Ushbu qaror ijrosini nazorat qilish **Boshqaruv Raisining birinchi o‘rinbosari Z. Azimov** zimmasiga yuklansin.

Boshqaruv Raisi

Boshqaruv Raisining
birinchi o‘rinbosari

Boshqaruv Raisi
o‘rinbosari

Boshqaruv Raisi
o‘rinbosari

Boshqaruv Raisi
o‘rinbosari

Yuridik departamenti
direktori

Sh.Atabayev

Z. Azimov

F. Ruziyev

D. Kutliyev

G. Rashidova

N. Tashmatov

**O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq bankida korrupsiyaviy
xavf-xatarlarni baholash Uslubiyoti**

Mazkur Uslubiyot O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-maydagi "O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5729-sonli Farmoni, 2022-yil 11-maydagi PQ-240-sonli "Davlat boshqaruvi sohasida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni bartaraf etish mexanizmlarini takomillashtirish va ushbu sohada jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori va O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2022-yil 31-avgustdagi 3383-raqam bilan ro'yxatga olingan "Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, shu jumladan ularning hududiy bo'linmalari, davlat unitar korxonalari va muassasalari, davlat ulushi 50 foizdan yuqori tashkilotlar faoliyatida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash uslubiyoti"ga muvofiq ishlab chiqilgan.

Mazkur Uslubiyot O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq bankida (keyingi o'rinlarda - Bank) korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash tartibini belgilaydi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Bankning faoliyatidagi korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholashning maqsadlari quyidagilardan iborat:

bankning korrupsiyaviy xavf-xatarga eng ko'p duch keladigan vazifa va funksiyalarini aniqlash hamda korrupsiyaviy xavf-xatar yuqori bo'lgan lavozimlar ro'yxatini shakllantirish;

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish.

2. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash quyidagilar ishlab chiqilishini nazarda tutadi:

korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi;

korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha dastur;

korrupsiyaviy xavf-xatar yuqori bo'lgan lavozimlar ro'yxati;

korrupsiyaga moyil bo'lgan munosabatlar elektron reestri.

3. Ushbu Uslubiyotda quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

korrupsiyaviy xavf-xatar - shaxsning o'z mansab yoki xizmat mavqeidan shaxsiy manfaatlarini yoxud o'zga shaxslarning manfaatlarini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish maqsadida qonunga xilof ravishda mavjud sabab va sharoitlarda korrupsiyaviy xatti-harakatlarni sodir etish ehtimoli;

korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi - bankdagi korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash natijalari bo'yicha tuziladigan va bank funksiyalari va tartib-taomillarining umumiy ro'yxati, tegishli funksiyalarni amalga oshirish bilan bog'liq ehtimoliy

korrupsiyaviy xavf-xatar (sxemalar) tasnifi, o'ziga xos va qoldiq korrupsiyaviy xavf-xatarlar darajasi, ularni minimallashtirish choralari va aniqlangan korrupsiyaviy xavf-xatarni minimallashtirish chora-tadbirlarini amalga oshirish uchun mas'ul bo'lgan xodimlar lavozimlarini o'z ichiga oluvchi birlashgan xujjat;

korrupsiyaga oid huquqbuzarlik - korrupsiya alomatlariga ega bo'lgan, sodir etilganligi uchun qonunchilikda javobgarlik nazarda tutilgan qilmish;

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash – bank faoliyatini (vazifa va funksiyalarini) tahlil qilish, mavjud korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va ushbu xavf-xatarlar darajasini baholash bo'yicha faoliyat;

qoldiq xavf-xatar - aniqlangan korrupsiyaviy xavf-xatarni bartaraf etish yuzasidan belgilangan choradan keyin saqlanib qoladigan xavf-xatar;

maxsus bo'linma - bankdagi korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmasi - Ichki nazorat va komplayens departamenti;

4. Bank tomonidan korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash har yili 1-martga qadar amalga oshiriladi.

5. O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi tomonidan bankning korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash va bartaraf etish borasidagi faoliyatini takomillashtirish, ushbu yo'nalishda kamchiliklarning oldini olish bo'yicha ko'rsatmalar berilishi mumkin.

2-bob. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholashni tashkil etish

6. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash bankning barcha tarkibiy va hududiy bo'linmalarini qamrab olishi lozim.

Bunda, korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash Ichki nazorat va komplayens departament tomonidan amalga oshiriladi.

7. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholashda quyidagi vazifalar amalga oshiriladi:

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash bo'yicha ishlarni tashkil etish va muvofiqlashtirish;

bankning korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasini ishlab chiqish;

bankning korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha dastur loyihasini ishlab chiqish;

O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi va jamoatchilik tomonidan berilgan takliflar asosida bankning korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasini va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha dastur loyihasini takomillashtirib boradi.

3-bob. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash tartibi

8. Maxsus bo'linma tomonidan bank faoliyatining (vazifa va funksiyalarining) tavsifi ushbu Uslubiyotning 1-ilovasiga muvofiq shaklda tuziladi.

9. Bank faoliyatidagi (vazifa va funksiyalardagi) korrupsiyaviy xavf-xatarlar ichki va tashqi axborot manbalari asosida aniqlanadi.

10. Ichki axborot manbalari quyidagilardan iborat:

bank faoliyatining vazifa va funksiyalarining huquqiy asosi;

ichki tekshiruv materiallari, shu jumladan xizmat tekshiruvi materiallari;

odob-axloq komissiyasi majlislarining yig'ilish bayonnomalari;

korrupsiyaga qarshi kurashish ishlarining monitoring natijalari;

Maxsus bo'linma tomonidan bank faoliyati (vazifa va funksiyalari) yuzasidan o'tkazilgan so'rovnomalar, shu jumladan sotsiologik tadqiqotlar natijalari va boshqalar.

11. Tashqi axborot manbalari quyidagilardan iborat:

bank faoliyati to'g'risidagi huquqbuzarliklar to'g'risidagi murojaatlar (xabarlar) va statistik ma'lumotlar;

O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi yoki boshqa davlat tashkilotlari tomonidan bank faoliyati (vazifa va funksiyalari) yuzasidan o'tkazilgan so'rovnomalar, shu jumladan sotsiologik tadqiqotlar natijalari;

huquqni muhofaza qiluvchi organlar tomonidan taqdim etilgan materiallar va boshqalar.

12. Maxsus bo'linma tomonidan bankning faoliyatidagi (vazifa va funksiyalaridagi) korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlashda quyidagi holatlar tahlil qilinishi lozim:

bankning xodimi tomonidan sodir etilgan korrupsiyaga oid huquqbuzarlik;

bank tomonidan faoliyatini (vazifa va funksiyalarini) amalga oshirishda jismoniy va yuridik shaxslar uchun sun'iy to'siqlarning mavjudligi;

o'z vaqtida qaror qabul qilmaslik, asossiz tezkor tartibda qaror qabul qilish;

hujjatlar, elektron ma'lumotlar bazalariga bila turib (qasdan) yolg'on ma'lumotlarning kiritilishi;

xizmat vakolatlarini amalga oshirishda manfaatlar to'qnashuvi;

vakolatlarni amalga oshirishda mahalliychilik, homiylik, urug'-aymoqchilik kabi holatlarning mavjudligi.

13. Bank faoliyatidagi (vazifa va funksiyalaridagi) korrupsiyaviy xavf-xatarlarning darajasi quyidagi o'lchovlarda baholanadi:

past;

o'rta;

yuqori.

14. Maxsus bo'linma tomonidan korrupsiyaviy xavf-xatar darajasiga baho berish mazkur Uslubiyotning 2-ilovasidagi mezonlar asosida amalga oshiriladi.

4-bob. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarning darajasini bartaraf etish choralari

15. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni bartaraf etish choralari quyidagi shakllarda amalga oshirilishi mumkin:

normativ-huquqiy hujjatlar hamda ichki idoraviy hujjatlar loyihalarini ishlab chiqish;

inson omilini qisqartirish va bank faoliyatini (vazifa va funksiyalarini) raqamlashtirish, shaffoflikni ta'minlash, jamoatchilik nazoratini yo'lga qo'yish;

bank faoliyatini (vazifa va funksiyalarini) tartibga solish choralari ko'rish;

bank xodimlari va jismoniy shaxslar o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri aloqani maksimal darajada cheklash;

rasmiy veb-sayt va boshqa ommaviy axborot vositalarida bank tomonidan amalga oshirilayotgan davlat xaridlari to'g'risidagi ma'lumotlarni joylashtirish va tarqatish;

bank xizmatlarini ko'rsatish jarayonini soddalashtirish, asossiz cheklovlarni, ortiqcha ma'muriy tartib-taomillarni bekor qilish, byurokratik tartibga solish

mexanizmlarini yo‘q qilish, taqdim etilgan hujjatlar soni va qaror qabul qilish muddatlarini qisqartirish;

bank tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashishga qaratilgan tushuntirish ishlarini amalga oshirish, profilaktik suhbatlar o‘tkazish, ishonch telefonlari va aloqa kanallarida targ‘ibot ishlarini amalga oshirish;

xodimlarning korrupsiyaga qarshi kurashish va manfaatlar to‘qnashuvini boshqarish bo‘yicha ichki hujjatlarga har kuni, o‘zaro va to‘liq rioya qilishlarini nazorat qilish.

Bank korrupsiyaviy xavf-xatarlarni bartaraf etish bo‘yicha qonunchilik hujjatlariga zid bo‘lmagan boshqa chora-tadbirlarni ham amalga oshirishi mumkin.

16. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni bartaraf etish bo‘yicha mazkur Uslubiyotning 14-bandida belgilangan choralardan kelib chiqib, qoldiq xavf-xatar darajasini baholash mazkur Uslubiyotning 2-ilovasidagi mezonlar asosida amalga oshiriladi.

17. Maxsus bo‘linma tomonidan mazkur Uslubiyotning 3-ilovasiga muvofiq shaklda bankning markaziy apparati va hududiy bo‘linmalarining korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi hamda 4-ilovasiga muvofiq shaklda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dastur loyihalari ishlab chiqiladi.

18. Maxsus bo‘linma tomonidan bank faoliyatidagi (vazifa va funksiyalaridagi) korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash va baholash natijalari asosida bankning umumlashtirilgan korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi ishlab chiqiladi va “**E-anticor.uz**” elektron platformasiga har yili **1-fevralga qadar** kiritiladi.

19. Maxsus bo‘linma tomonidan “**E-anticor.uz**” elektron platformasida joylashtirilgan korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasiga asosan avtomatik ravishda quyidagi hujjatlar shakllantiriladi:

bankning korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturi;

bankning korrupsiyaviy xavf-xatari yuqori bo‘lgan lavozimlari ro‘yxati.

5-bob. Korrupsiyaga moyil bo‘lgan munosabatlar elektron reestrini shakllantirish va yuritish tartibi

20. O‘zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi tomonidan “**E-anticor.uz**” elektron platformasida joylashtirilgan bankning korrupsiyaviy xavf-xatarlar xarita loyihalari asosida avtomatik ravishda korrupsiyaga moyil bo‘lgan munosabatlar elektron reestri shakllantiriladi.

21. Korrupsiyaga moyil bo‘lgan munosabatlar elektron reestri loyihasi O‘zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi tomonidan jamoatchilik muhokamasidan o‘tkazish uchun “**E-anticor.uz**” veb-saytiga joylashtiriladi.

22. O‘zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi jamoatchilik muhokamasi natijalari bo‘yicha umumlashtirilgan takliflarni bankga yuboradi.

23. Maxsus bo‘linma O‘zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi va jamoatchilik tomonidan berilgan takliflar asosida bankning korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi hamda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturi loyihalarini takomillashtiradi.

24. Bank boshqaruv raisi yoki uning o‘rinbosari har yili **1-martga qadar** korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi hamda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturini “**E-anticor.uz**” elektron platformasi orqali tasdiqlaydi.

6-bob. Yakuniy qoidalar

25. Mazkur Uslubiyot talablari buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.

26. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida O'zbekiston Respublikasining qonunchiligi o'zgarganda qayta ko'rib chiqilishi lozim.

27. Mazkur Uslubiyot Bank Boshqaruvi tomonidan tasdiqlangan kundan boshlab kuchga kiradi.

**Ichki nazorat va komplayens
departamenti direktori**

A. Xaitov

**Xalq bankda tarkibiy tuzilmalari va mustaqil boshqarmalari
faoliyatida vazifa va funksiyalarining
TAVSIFI**

T/r	Funksiya nomlanishi	Funksiya doirasida bajariladigan jarayon	Jarayonlarni amalga oshirish uchun javobgar shaxslar (F.I.Sh. lavozimi)
1. Aksiyadorlik tijorat Xalq banki			
1.1. Bankning tarkibiy bo'linmasi			
1.1.1			

Korrupsiyaviy xavf-xatar darajasiga baho berish bo'yicha MEZONLAR

Korrupsiyaviy xavf-xatar darajasi	Mezonlar
Yuqori*	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) avtomatlashtirilmagan
	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) tartibga solinmagan
	nazoratsiz tartibda ish joyida jismoniy yoki yuridik shaxslar bilan to'g'ridan-to'g'ri aloqa qilish imkoniyati mavjud
	bankning faoliyati (vazifa va funksiya) doirasida qarorni loyihasini tayyorlashda, ko'rib chiqishda va qabul qilishda bir shaxs ishtirok etishi
	bankning faoliyatini (vazifa va funksiyani) bajarishda korrupsiyaviy xatti-harakat sodir etilgan (jinoyat sodir etilganligi sud tomonidan tasdiqlangan)
O'rta*	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) qisman avtomatlashtirilgan
	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) qisman tartibga solingan
	nazorat tartibida ish joyida jismoniy yoki yuridik shaxslar bilan to'g'ridan-to'g'ri aloqa qilish imkoniyati mavjud
	bankning faoliyatini (vazifa va funksiyani) doirasida qarorni loyihasini tayyorlashda, ko'rib chiqishda va qabul qilishda ikkita shaxs ishtirok etishi
	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) bajarishda korrupsiyaviy xatti-harakat sodir etilganligi to'g'risidagi ma'lumot mavjud (jinoyat sodir etilganligi sud tomonidan tasdiqlanmagan)
Past**	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) to'liq avtomatlashtirilgan
	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) to'liq tartibga solingan
	jismoniy yoki yuridik shaxslar bilan to'g'ridan-to'g'ri aloqa qilish imkoniyati mavjud emas
	bankning faoliyati (vazifa va funksiyasi) doirasida qarorni loyihasini tayyorlashda, ko'rib chiqishda va qabul qilishda uch va undan ortiq shaxs ishtirok etishi
	korrupsiyaviy xatti-harakat va korrupsiyaviy xatti-harakat sodir etilganligi to'g'risidagi ma'lumot mavjud emas

*Maxsus bo'linma tomonidan bank faoliyatida (vazifa va funksiyasida) aniqlangan xavf-xatarning yuqori yoki o'rta darajada deb baholash Boshqaruv raisi bilan kelishgan holda amalga oshiriladi.

**Bank faoliyatida (vazifa va funksiyasida) aniqlangan korrupsiyaviy xavf-xatar darajasini baholashda, agarda past darajadagi mezonlarning biri mavjud bo'lsa, o'sha korrupsiyaviy xavf-xatar darajasi past darajada deb baholanadi.

Xalq bankida korrupsiyaviy xavf-
xatarlarni aniqlash va baholash
Uslubiyotiga
3-ilova

“TASDIQLAYMAN”
O‘zbekiston Respublikasi
aksiyadorlik tijorat
Xalq banki
Boshqaruvi Raisi

2023-yil “ ____ ” ____

**Xalq bankning faoliyatidagi korrupsiyaviy xavf-xatarlarning
XARITASI**

T/r	Korrupsiyaviy xavf-xatarning tavsifi	Korrupsiyaviy xavf- xatarning darajasi (past, o‘rta, yuqori)	Funksiyalarni (jarayonlarni) amalga oshirishga mas’ul bo‘lgan lavozi	Funksiyalarni (jarayonlarni) tartibga soluvchi mexanizm	Korrupsiyaviy xavf- xatarlarni bartaraf etish choralari	Qoldiq korrupsiyaviy xavf-xatar darajasi (past, o‘rta, yuqori)	Mas’ul ijrochilar
1.	1. Tarkibiy bo‘linmaning nomi*						
	1. Tuzilma funktsiyasi						
	1. Funksiyaga oid munosabat						
	1. Jarayon nomi						
	2. Jarayon nomi						

Xalq bankida korrupsiyaviy xavf-
xatarlarni aniqlash va baholash
Uslubiyotiga
4-ilova

**Xalq bankning korrupsiyaga qarshi kurashish
DASTURI**

T/r	Korrupsiyaviy xavf- xatarlarni bartaraf etish chora-tadbirlari	Amalga oshirish mexanizmi	Ijro muddati	Ijro uchun mas'ullar
1.				
2.				
...				